

ASSAIG

EL CATALÀ, O ARA O MAI

Jordi Porta.
Barcelona: Angle Editorial, 2005

Amb aquest títol, Jordi Porta ha donat forma de llibre a tot un seguit de reflexions sobre la situació de la nostra llengua els quals, ja des de fa molt temps però ara més que mai, són per ell tema d'interès i motiu de preocupació personal. Enmig del debat actual, que es polaritza entre dues postures completament oposades, situades o bé en una confiança desmesurada o en un pessimisme desmoralitzador, aquest llibre representa una aportació positiva i realista, amb unes propostes concretes relatives als diversos àmbits que afecten la situació del català avui, com la política, la cultura, el treball, el lleure o les noves tecnologies.

El llibre s'estructura en quatre apartats; cada un dels quals respon a aquestes qüestions bàsiques: per què és important el desenvolupament del català en el món globalitzat en què vivim, quin ha estat el procés històric que l'ha portat a la situació de minorització, quins són els condicionaments actuals que dificulten encara avui la seva salut i el seu reconeixement oficial i quines mesures cal prendre amb vista a la seva normalització real i efectiva i el seu reconeixement com a llengua de la Unió Europea. L'autor parteix de la premissa que en la nostra societat, que tendeix cada vegada més al multilingüisme, el

català ha de ser la primera llengua en les dues funcions que se li han d'atribuir: ser la llengua comuna per als intercanvis comunicatius i ser la llengua impulsora de la cohesió social i de la convivència. Aquest és el repte que, sense por i sense complexos, cal que assumeixin conjuntament la societat civil, l'empresariat i l'administració en uns moments crucials per al futur de la nostra llengua.

El fet que el llibre sigui el resultat d'unes converses sobre el tema fa que mantingui un to espontani i viu, i que la seva lectura resulti realment amena.

NEUS FAURA

MATERIALS D'ENSENYAMENT

SOMNIS DE CIÈNCIA. UN VIATGE AL CÈNTRE DE JULES VERNE

Jesús Navarro. Alzira: Bromera, 2005

Pot ser que enguany siga una bona excusa per aproximar-se a la literatura científica en celebrar-se l'Any Internacional de la Física, i a més de la mà d'un volum com aquest que recull tot un conjunt de característiques que el fan ben atractiu. Per un costat és una coedició entre edicions Bromera i la Càtedra de Divulgació de la Ciència de la Universitat de València. Per un altre, el seu autor és un reconegut investigador del CSIC i persona entusiasta de difondre la ciència, i en tercer lloc ens aproxima a la vida i societat de Jules Verne com a mena d'homenatge al centenari de la mort d'aquest visionari.

Cal tenir en compte que aquest novel·lista del segle XIX és considerat un profeta de la ciència i de la tècnica que va anticipar en les seues narracions invents extraordinaris com ara el coet espacial o el submarí, entre altres. Malgrat que actualment hi ha molts llibres que insisteixen a demostrar la falsedat i limitacions dels tòpics que hi ha al voltant d'aquest gran autor, cal reconèixer que Verne participà decididament en la divulgació de la ciència durant la seua vida. Paral·lelament també cal reconèixer que avui en dia encara desperten els seus escrits el gust pel coneixement i la

curiositat, en saber unir aventures i saber, odisses d'exploradors i científics, dintre d'un món extraordinari i meravellós. Jules Verne va escriure en un principi per a adults en diaris normals i corrents, en forma d'episodis o fulletons, i inclús molts corresponents estrangers a París havien de telegrafiar diàriament un resum de les aventures de *La volta al món en 80 dies* com si fóra un reportatge real, per a contenir la impaciència dels lectors. Però també durant molts anys ha estat considerat un escriptor per al públic infantil i juvenil, possiblement pel seu llenguatge divulgatiu i perquè difonia viatges i aventures en una època en què la geografia era molt popular.

El volum que vos presente és una reflexió, des de la perspectiva actual, sobre la producció novel·lística de Verne i una invitació a gaudir de les seues narracions sense complexos ni idees prèvies. Després d'unes documentades introduccions, ens apropa a molts dels seus llibres coneguts, com *Cinc setmanes en globus*, *Vint mil llegües de viatge submarí* o *Lilla misteriosa*, al costat d'altres que no ho són tant, com *El secret de Maston* o *Els cinc-cents milions de la Begum*, tots ells amb recreacions de l'època i disquisicions sobre els temes que tracta: la química, els indígenes o la influència de Poe. Especialment interessants resulten els capítols sobre la novel·la educativa i la ciència i el progrés, i per contra possiblement caldria haver dedicat més espai a una escassa bibliografia de set llibres i unes breus referències d'internet, o haver il·lustrat més la biografia d'aquest controvertit personatge. En definitiva, un llibre singular i necessari que ens obri deliciosament les portes de la ciència i d'un autor polifacètic, amb un llenguatge molt didàctic.

ENRIC RAMIRO I ROCA